

4.2.2 Υπολογισμός του Ενεργειακού Διαθέσιμου **H** - Πρόβλημα **Λ5**

(τελικώς: υπολογισμός ενός εκ των υψομέτρων της ελεύθερης επιφάνειας - στάθμης των δεξαμενών: **z_A**, **z_B**, ή του τοπογραφικού υψομέτρου του άξονα του σωλήνα **z_n** εις την περίπτωση ελεύθερης εκροής στην ατμόσφαιρα).

Αξιοποίηση του Προβλήματος **Λ1**

- Αποφασίζουμε εάν θα ληφθούν υπόψη οι τοπικές απώλειες: βλ. (28)
- Εφαρμόζουμε τη διαδικασία επίλυσης του Προβλήματος **Λ1** σε όλους τους αγωγούς του συστήματος
- Υπολογίζουμε - μόνο εάν υπάρχει εκροή στην ατμόσφαιρα - τον όρο ο οποίος εκφράζει την κινητική ενέργεια της εξερχόμενης φλέβας από τον τελευταίο

αγωγό n του συστήματος: $\frac{V_n^2}{2 \cdot g}$, όπου $V_n = \frac{4 \cdot Q}{\pi \cdot D_n^2}$

- Υπολογίζουμε - μόνο εάν δεν αμελούνται - όλες τις τοπικές απώλειες σε όλους

τους κόμβους του συστήματος: $h_{Ti} = \frac{k_{Ti} \cdot V_i^2}{2 \cdot g}$, όπου $V_i = \frac{4 \cdot Q}{\pi \cdot D_i^2}$

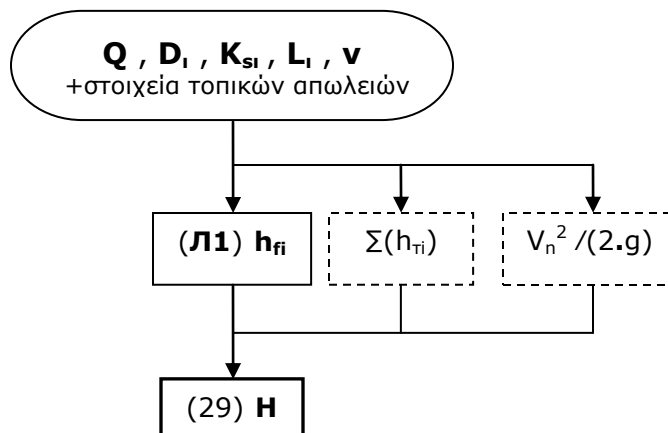
- Υπολογίζουμε το ενεργειακό διαθέσιμο: $H = \sum_{i=1}^{(n)} h_{fi} + \sum_{i=0}^n h_{Ti} + \frac{V_n^2}{2 \cdot g}$ (29)

- Υπολογίζουμε τελικώς ένα από τα υψόμετρα **z_A**, **z_B**, **z_n**

➤ Τυποποίηση διαδικασίας:

Q [m ³ /s]	D_i [m]	k_{si} [m]	L_i [m]	v [m ² /s]	V_i [m/s]	R_i	F_i	h_{fi} [m]
Σh_{fi}								

- Διάγραμμα ροής διαδικασίας:

4.2.3 Υπολογισμός της παροχής **Q** - Πρόβλημα **Λ6**

Αξιοποίηση του Προβλήματος **Λ1** σε αριθμητική μέθοδο *β' τάξεως*.

Προσοχή: η αξιοποίηση του Προβλήματος **Λ2 δεν** είναι δυνατή διότι είναι γνωστό το ενεργειακό διαθέσιμο - σύνολο των γραμμικών απωλειών - αλλά όχι οι επιμέρους απώλειες σε κάθε αγωγό!

- Προσδιορίζουμε τους σταθερούς συντελεστές της αριθμητικής μεθόδου:

$$C_H = \pi \cdot \left(\frac{g \cdot H}{8} \right)^{0,5} \quad (30)$$

$$C_{fi} = \frac{L_i}{D_i^5} \quad (31)$$

$$C_T = \sum_{i=0}^n \frac{k_i}{D_i^4} \quad (32), \text{ εάν } \underline{\text{αμελούνται}} \text{ οι } \underline{\text{τοπικές}} \text{ απώλειες: } C_T = 0$$

$$C_V = \frac{1}{D_n^4} \quad (33), \text{ εάν υπάρχει κατάντη } \underline{\text{δεξαμενή}}: C_V = 0$$

- Επιλέγουμε την 1^η τιμή εκκίνησης - εάν η τάξη μεγέθους δεν είναι γνωστή

$$Q_1 = \frac{C_H}{\left[\sum_{i=1}^{(n)} (f_{i0} \cdot C_{fi}) + C_T + C_V \right]^{0,5}} \quad (34)$$

Όπου ουσιαστικώς επιλέγουμε - *εμπειρικά* - την 1η τιμή της ισοδύναμης τραχύτητας **f_{i0}** για κάθε σωλήνα χωριστά, από τον παρακάτω πίνακα:

k_s/D	0	0,0005	0,0010	0,0015	0,0020	0,0025	0,0030	0,0035
f_{i0}	0,0125	0,0175	0,0200	0,0220	0,0240	0,0250	0,0265	0,0275

k_s/D	0,0040	0,0050	0,0060	0,0070	0,0080	0,0090	0,0100	0,012
f_{i0}	0,0285	0,0305	0,0325	0,0340	0,0355	0,0370	0,0380	0,0405

- Υπολογίζουμε τη 2^η τιμή σύγκλισης από την επαναληπτική σχέση:

$$Q_2 = \frac{C_H}{\left[\sum_{i=1}^{(n)} (f_{i1} \cdot C_{fi}) + C_T + C_V \right]^{0,5}} \quad (35)$$

Όπου έχουμε υπολογίσει τη 2η τιμή της ισοδύναμης τραχύτητας **f_{i1}** για κάθε σωλήνα χωριστά, με βάση την 1^η τιμή εκκίνησης της παροχής **Q₁**, εφαρμόζοντας τμήμα της διαδικασίας επίλυσης του Προβλήματος **Λ1**

Σημείωση 1: είναι δυνατό να γνωρίζουμε την τάξη μεγέθους της Q: π.χ. εάν έχει προηγηθεί υπολογισμός με ελαφρώς διαφορετικά μεγέθη H, D ή k_s . Στην περίπτωση αυτή έχουμε τιμή εκκίνησης και παραλείπουμε το 1^ο βήμα.

Ελέγχουμε τη σύγκλιση $\frac{|Q_2 - Q_1|}{Q_1} \leq 5\%$ (36)

- Υπολογίζουμε (σπανίως) την 3^η τιμή σύγκλισης από την επαναληπτική σχέση:

$$Q_3 = \frac{C_H}{\left[\sum_{i=1}^{(n)} (f_{i2} \cdot C_{fi}) + C_T + C_V \right]^{0,5}} \quad (35a)$$

Όπου έχουμε υπολογίσει τη 3^η τιμή της ισοδύναμης τραχύτητας f_{i2} για κάθε σωλήνα χωριστά, με βάση την 2^η τιμή σύγκλισης της παροχής Q_2 , εφαρμόζοντας εκ νέου τμήμα της διαδικασίας επίλυσης του Προβλήματος **Λ1**

- Επανελέγχουμε (σπανίως) τη σύγκλιση $\frac{|Q_3 - Q_2|}{Q_2} \leq 5\%$

- Υπολογίζουμε τελικώς τις γραμμικές απώλειες σε όλους τους σωλήνες – με βάση τα f_i της τελευταίας περιστροφής - τις στρογγυλεύουμε ώστε να είναι: $\Sigma h_{fi} = H$ και χαράζουμε επακριβώς τη Γραμμή Ενέργειας με τα ενεργειακά υψόμετρα σε όλους τους κόμβους.

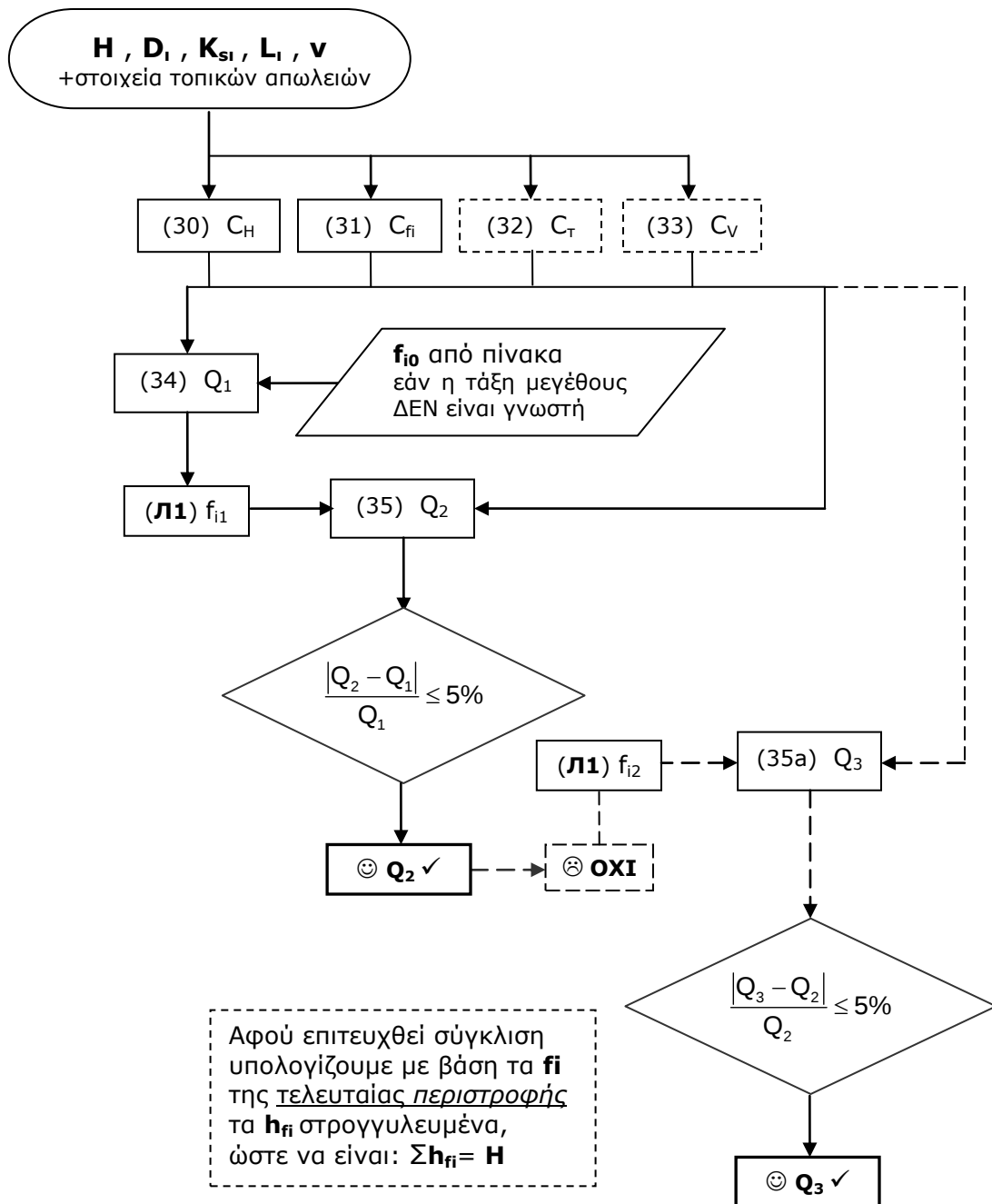
- Τυποποίηση διαδικασίας:

H	D _i	k _{si}	L _i	v	C _H	C _{fi}	C _T	C _V	f _{i0}
[m]	[m]	[m]	[m]	[m ² /s]					

Q ₁	D _i	k _{si}	v	V _{i1}	R _{i1}	f _{i1}	Q ₂	ΔQ
[m ³ /s]	[m]	[m]	[m ² /s]	[m/s]			[m ³ /s]	[%]

Σημείωση 2: Εις τη περίπτωση απλού συστήματος ενός σωλήνα και δύο δεξαμενών και εφόσον αμελούνται οι τοπικές απώλειες το πρόβλημα εκφυλίζεται: **Αρκεί** η εφαρμογή του **Λ2**, θέτοντας προφανώς: **hf₁ = H**

- Διάγραμμα ροής διαδικασίας:

4.2.4 Υπολογισμός της διάμετρος **ενός** αγωγού **Di** - Πρόβλημα **Λ7**

(Οι διάμετροι όλων των υπολοίπων αγωγών είναι δεδομένες).

Αξιοποίηση των Προβλημάτων **Λ1** και **Λ3**

- Αποφασίζουμε εάν θα ληφθούν υπόψη οι τοπικές απώλειες: βλ. (28)
- Εφαρμόζουμε τη διαδικασία επίλυσης του Προβλήματος **Λ1** σε όλους τους αγωγούς του συστήματος – εκτός από τον αγωγό (i) όπου ζητείται η διάμετρος
- Υπολογίζουμε - μόνο εάν υπάρχει εκροή στην ατμόσφαιρα - τον όρο ο οποίος εκφράζει την κινητική ενέργεια της εξερχόμενης φλέβας από τον τελευταίο

αγωγό n του συστήματος: $\frac{V_n^2}{2 \cdot g}$, όπου $V_n = \frac{4 \cdot Q}{\pi \cdot D_n^2}$

- Υπολογίζουμε - μόνο εάν δεν αμελούνται – όλες τις τοπικές απώλειες σε όλους

τους κόμβους του συστήματος: $h_{Ti} = \frac{k_{Ti} \cdot V_i^2}{2 \cdot g}$, όπου $V_i = \frac{4 \cdot Q}{\pi \cdot D_i^2}$

- Υπολογίζουμε τις γραμμικές απώλειες στον αγωγό (i) όπου ζητείται η διάμετρος:

$$h_{fi} = H - \sum_{i=1}^{(i-1)} h_{fi} - \sum_{(i+1)}^{(n)} h_{fi} - \sum_{i=0}^n h_{Ti} - \frac{V_n^2}{2 \cdot g} \quad (37)$$

- Υπολογίζουμε τη (θεωρητική) διάμετρο του αγωγού (i) από το Πρόβλημα **Λ3**

- Τυποποίηση διαδικασίας:

Q [m ³ /s]	Di [m]	k_{si} [m]	Li [m]	v [m ² /s]	Vi [m/s]	Ri	Fi	h_{fi} [m]
Σh_{fi}								

J= h_{fi} / L	Q [m ³ /s]	k_{si} [m]	v.10⁶ [m ² /s]	C	A .10 ³	B .10 ⁻⁶	D_{iv} [m]	ΔD [%] V [m/s]	D_{θi} [mm]

Σημείωση 1: Εις τη περίπτωση απλού συστήματος ενός σωλήνα και δύο δεξαμενών και εφόσον αμελούνται οι τοπικές απώλειες το πρόβλημα εκφυλίζεται:

Αρκεί η εφαρμογή του **Λ3**, θέτοντας προφανώς: **h_{f1} = H**

Σημείωση 2: Η περίπτωση υπολογισμού διαμέτρων **περισσοτέρων** του ενός αγωγού είναι πρόβλημα **αόριστο** - άπειροι ενεργειακά δεκτοί συνδυασμοί.
Το ενδιαφέρον μετατίθεται τότε σε οικονομική βελτιστοποίηση.

Σημείωση 3: Εις την περίπτωση όπου υπάρχει **εκροή** εις την **ατμόσφαιρα και** ζητείται η διάμετρος του **ακραίου κατάντη** αγωγού (**n**),

ο όρος $\frac{V_n^2}{2 \cdot g}$ είναι άγνωστος.

- Υπολογίζουμε τον παρακάτω όρο Γ στον αγωγό (**n**) όπου ζητείται η διάμετρος:

$$\Gamma = H - \sum_{i=1}^{(n-1)} h_{fi} - \sum_{i=0}^n h_{Ti} = h_{fn} + \frac{V_n^2}{2 \cdot g} \quad (37a)$$

- Εφαρμόζουμε την παρακάτω **παραλλαγή** του Προβλήματος **Λ3**

- Προσδιορίζουμε τον όρο:

$$C_r = \left(\frac{L \cdot Q^2}{\Gamma} \right)^{0,2} \quad (20a) - \text{παραλείπουμε δηλαδή τον όρο } \frac{V_n^2}{2 \cdot g}$$

- Επιλέγουμε κανονικά την 1^η τιμή εκκίνησης με βάση όμως τον όρο C_r

$D_1 = a \cdot C_r$ από τον παρακάτω πίνακα:

k_s	0	0,25	0,50	1,00	1,50	2,00~2,50	3,00	>3,00
a	0,255	0,275	0,285	0,295	0,305	0,310	0,315	0,320~0,325

- Εφαρμόζουμε το Πρόβλημα **Λ1**

-
-
-

- Υπολογίζουμε τις γραμμικές απώλειες: $h_{fn1} = f_1 \cdot \frac{L \cdot V_{n1}^2}{2 \cdot g \cdot D_1} \quad (8)$

- Υπολογίζουμε τον όρο: $\Gamma_1 = h_{fn1} + \frac{V_{n1}^2}{2 \cdot g}$

- Ελέγχουμε τη σύγκλιση $\frac{|\Gamma_1 - \Gamma|}{\Gamma} \leq 5\% \quad (38)$

4.2.5 Υπολογισμός του συντελεστή τοπικών απωλειών μιας δικλείδας **k_{Τi}**
 κόμβος i - Πρόβλημα **Λ8**

Αξιοποίηση του Προβλήματος **Λ1**

- Αποφασίζουμε εάν θα ληφθούν υπόψη οι λοιπές τοπικές απώλειες: βλ. (28)
- Εφαρμόζουμε τη διαδικασία επίλυσης του Προβλήματος **Λ1** σε όλους τους αγωγούς του συστήματος
- Υπολογίζουμε - μόνο εάν υπάρχει εκροή στην ατμόσφαιρα - τον όρο ο οποίος εκφράζει την κινητική ενέργεια της εξερχόμενης φλέβας από τον τελευταίο

αγωγό n του συστήματος: $\frac{V_n^2}{2 \cdot g}$, όπου $V_n = \frac{4 \cdot Q}{\pi \cdot D_n^2}$

- Υπολογίζουμε - μόνο εάν δεν αμελούνται - όλες τις λοιπές τοπικές απώλειες σε

όλους τους κόμβους του συστήματος: $h_{Ti} = \frac{k_{Ti} \cdot V_i^2}{2 \cdot g}$, όπου $V_i = \frac{4 \cdot Q}{\pi \cdot D_i^2}$

- Υπολογίζουμε τις τοπικές απώλειες λόγω της δικλείδας στον κόμβο i:

- $h_{Ti} = H - \sum_{i=1}^{(n)} h_{fi} - \sum_{i=0}^n h_{Ti} - \frac{V_n^2}{2 \cdot g}$ (39)

- Υπολογίζουμε την ταχύτητα στον αγωγό ανάντη ή συνήθως κατάντη της

δικλείδας, όπου η διάμετρος είναι μικρότερη: $V_{i+1} = \frac{4 \cdot Q}{\pi \cdot D_{i+1}^2}$

- Υπολογίζουμε το συντελεστή τοπικών απωλειών της δικλείδας: $k_{Ti} = h_{Ti} \frac{2 \cdot g}{V_{i+1}^2}$

- Τυποποίηση διαδικασίας:

Q [m ³ /s]	D_i [m]	k_{si} [m]	L_i [m]	v [m ² /s]	V_i [m/s]	R_i	F_i	h_{fi} [m]
Σh_{fi}								

h_{Ti} [m]	V_{i+1} [m/s]	k_{Ti} [m]

Σημείωση 1: Χειριστήκαμε (βλ. 2.3.5 - Πρόβλημα **Λ3**) τον υπολογισμό της θεωρητικής διαμέτρου D και πληροφορηθήκαμε ότι, διάμετροι εμπορίου υπάρχουν σε περιορισμένες - τυποποιημένες τιμές.

- Μία πρακτική λύση είναι:
  - Η πρόβλεψη **διαμέτρου** με τιμή ίση με την **αμέσως μεγαλύτερη** από τυποποιημένη κλάση της τιμής της *θεωρητικής*, σε **όλο** το δεδομένο **μήκος** του **αγωγού**
  - **και** η πρόβλεψη **δικλείδας** της οποίας ο συντελεστής τοπικών απωλειών υπολογίζεται ως άνω.

Από ενεργειακή προσέγγιση είναι δυνατό να προβλεφθεί μεγαλύτερη διάμετρος από οιαδήποτε τυποποιημένη κλάση, αλλά δεν οδηγεί συνήθως σε βέλτιστη οικονομική λύση...

- Μία εναλλακτική πρακτική λύση αποτελεί:
  - Η πρόβλεψη **ζεύγους διαμέτρων**, με τιμές **αμέσως μεγαλύτερη** και **αμέσως μικρότερη** από τυποποιημένη κλάση της τιμής της *θεωρητικής*:
    - Το **ζεύγος** είναι **ενεργειακά ισοδύναμο** με τη **θεωρητική διάμετρο**.
    - Οι δύο **διάμετροι** του ζεύγους προβλέπονται με **διαφορετικά μήκη**, των οποίων το **άθροισμα** είναι **ίσο** με το δεδομένο - συνολικό **μήκος** του **αγωγού**.
  - Στη λύση αυτή προσδιορίζονται τα **μήκη εφαρμογής εκάστης** εκ των **διαμέτρων** από το επόμενο Πρόβλημα **Λ9**.

Και στη λύση αυτή - από ενεργειακή προσέγγιση - είναι δυνατό να προβλεφθεί οιαδήποτε ζεύγος διαμέτρων με τιμές μεγαλύτερη / μικρότερη της θεωρητικής από οιαδήποτε τυποποιημένη κλάση, αλλά επίσης δεν οδηγεί συνήθως σε βέλτιστη οικονομική λύση...

4.2.6 Υπολογισμός του *ισοδυνάμου ζεύγους διαμέτρων εμπορίου* **D_α** & **D_κ** αγωγός (i) - Πρόβλημα **Λ9**

Αξιοποίηση του Προβλήματος **Λ1**

(Υποτίθεται ότι, **έχει προηγηθεί** ο υπολογισμός της *θεωρητικής* διαμέτρου - **Λ3**)

- Επιλέγουμε το ζεύγος διαμέτρων **D_α** & **D_κ**
- Έχουμε ήδη αποφασίσει εάν θα ληφθούν υπόψη οι τοπικές απώλειες: βλ. (28)
- Υπολογίζουμε - μόνο εάν δεν αμελούνται ως άνω - τις τοπικές απώλειες λόγω της διαφοράς των διαμέτρων του ζεύγους
- Έχουμε ήδη υπολογίσει τις γραμμικές απώλειες στον αγωγό (i):

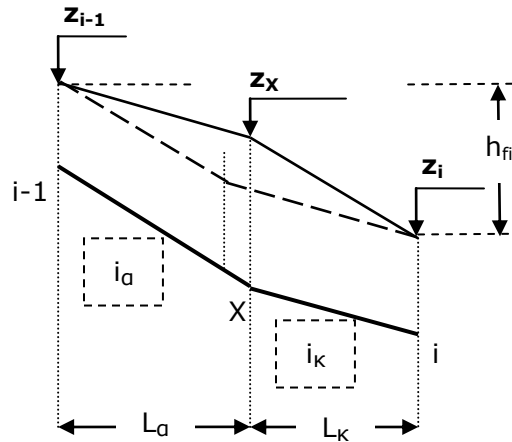
$$h_{fi} = H - \sum_{i=(1)}^{(i-1)} h_{fi} - \sum_{(i+1)}^{(n)} h_{fi} - \sum_{i=0}^n h_{Ti} - \frac{V_n^2}{2 \cdot g} \quad (37)$$

- Υπολογίζουμε τις δύο κλίσεις της Γραμμής Ενέργειας **J_α** & **J_κ** για τις δύο διαμέτρους **D_α** & **D_κ** (μέσω **Λ1**)
- Υπολογίζουμε τα δύο μήκη **L_α** & **L_κ** εφαρμογής των διαμέτρων **D_α** & **D_κ**:

$$L_{\alpha} = \frac{h_{fi} - J_{\kappa} \cdot L}{J_{\alpha} - J_{\kappa}} \quad (40) \text{ και } L_{\kappa} = L - L_{\alpha} \quad (41)$$

- Υπολογίζουμε τελικώς τις γραμμικές απώλειες στους δύο αγωγούς – με βάση τα h_{fi} της επίλυσης του **Λ1** - τις στρογγυλεύουμε ώστε να είναι: $\Sigma h_{fak} = h_{fi}$ και χαράζουμε επακριβώς τη Γραμμή Ενέργειας με το ενεργειακό υψόμετρο του κόμβου αλλαγής διαμέτρου.

Σημείωση 1: Η **μεγαλύτερη** διάμετρος τοποθετείται γενικώς **ανάντη**. Ενεργειακά όμως η σχετική θέση τοποθέτησης των διαμέτρων είναι αδιάφορη.

- Τυποποίηση διαδικασίας:

Q [m ³ /s]	D [m]	k_s [m]	L [m]	v [m ² /s]	V [m/s]	R	f	J

Σημείωση 2: Η ως άνω μεθοδολογία επίλυσης – με αξιοποίηση της δυνατότητας υπολογισμού της κλίσης της Γραμμής Ενέργειας **J** – δηλαδή εφαρμογή **τμήματος** του Προβλήματος **Λ1**, έχει ευρύτερη εφαρμογή, την οποία θα συναντήσουμε και εφαρμόσουμε και σε άλλες περιπτώσεις εις τη συνέχεια.

4.3 Ερωτήσεις κατανόησης και Εφαρμογές υπολογισμού

4.3.1 (μία μόνο απάντηση είναι ορθή)

	Σε όλο το μήκος ενός ομοιόμορφου αγωγού:
	Η διάμετρος παραμένει σταθερή
	Η ισοδύναμη τραχύτητα παραμένει σταθερή
	Η παροχή παραμένει σταθερή
✓	Ισχύουν ΟΛΑ τα παραπάνω
	ΔΕΝ ισχύει ΤΙΠΟΤΑ από τα παραπάνω

	Σε συστήματα αγωγών η ενεργειακή βελτιστοποίηση:
	Αποτελεί την τελική – τεχνική λύση
	Έπεται της οικονομικής βελτιστοποίησης
	Δεν συνδέεται με την οικονομική βελτιστοποίηση
	Ισχύουν ΟΛΑ τα παραπάνω
✓	ΔΕΝ ισχύει ΤΙΠΟΤΑ από τα παραπάνω

	Σε συστήματα αγωγών η ενεργειακή βελτιστοποίηση βασίζεται:
	Στην εξίσωση Bernoulli
	Στην εξίσωση ποσότητας κίνησης
✓	Στις εξισώσεις συνέχειας και ενέργειας και τη Γραμμή Ενέργειας
	Ισχύουν ΟΛΑ τα παραπάνω
	ΔΕΝ ισχύει ΤΙΠΟΤΑ από τα παραπάνω

	Σε συστήματα αγωγών η ενεργειακή βελτιστοποίηση εξασφαλίζει ότι:
✓	Ολόκληρο το ενεργειακό διαθέσιμο θα καταναλωθεί σε απώλειες ενέργειας, ή /και θα παραμείνει ως ενέργεια της εκρέουσας φλέβας στην περίπτωση εκροής στην ατμόσφαιρα
	Δεν θα υπάρχουν απώλειες στην παροχή του συστήματος λόγω διαρροών
	Θα ελαχιστοποιηθούν οι απώλειες ενέργειας
	Ισχύουν ΟΛΑ τα παραπάνω
	ΔΕΝ ισχύει ΤΙΠΟΤΑ από τα παραπάνω

	Σε απλά συστήματα σωλήνων:
	Αμελούνται οι τοπικές απώλειες
	Αποκλείεται να υπάρχουν δικλείδες
✓	Η ροή πραγματοποιείται λόγω της βαρύτητας
	Ισχύουν ΟΛΑ τα παραπάνω
	ΔΕΝ ισχύει ΤΙΠΟΤΑ από τα παραπάνω

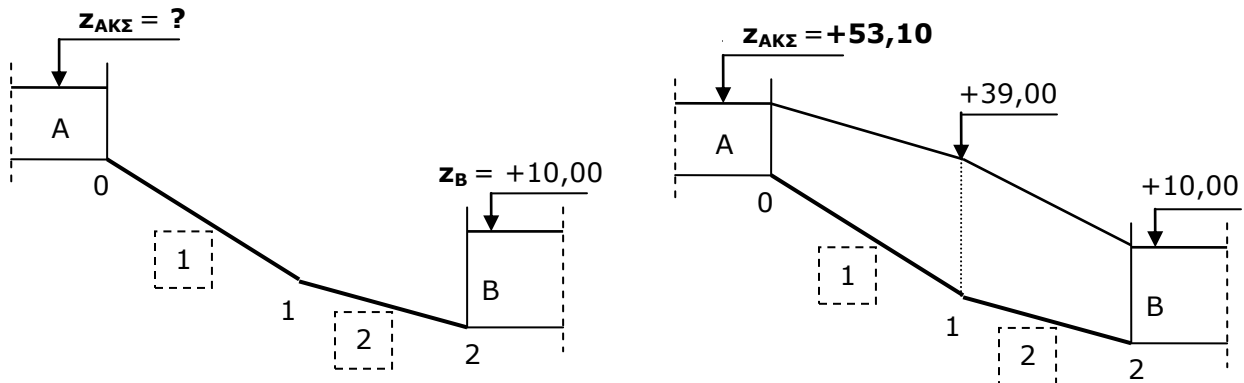
	Σε απλά συστήματα σωλήνων:
	Αποκλείεται η ροή να καταλήγει στη θάλασσα
	Συμπεριλαμβάνονται οπωσδήποτε δύο δεξαμενές
	Δεν επιτρέπεται η παροχέτευση μη επεξεργασμένων λυμάτων
	Ισχύουν ΟΛΑ τα παραπάνω
✓	ΔΕΝ ισχύει ΤΙΠΟΤΑ από τα παραπάνω

4.3.2 Η εφαρμογή επικεντρώνεται στο Πρόβλημα **Λ5**

Στο υδραγωγείο του σχήματος η παροχή νερού για την **Κατωτάτη Στάθμη** στη δεξαμενή **A** είναι **Q: 125 lt /s**. Δίδονται επίσης τα στοιχεία:

αγωγός	D_i [mm]	k_{si} [mm]	L_i [m]
(1)	300	0,50	1.160
(2)	250	0,50	920

Να υπολογιστεί η **Κ.Σ.** της δεξαμενής **A** και να χαραχθεί η Γραμμή Ενέργειας.

(28) → οι τοπικές απώλειες αμελούνται

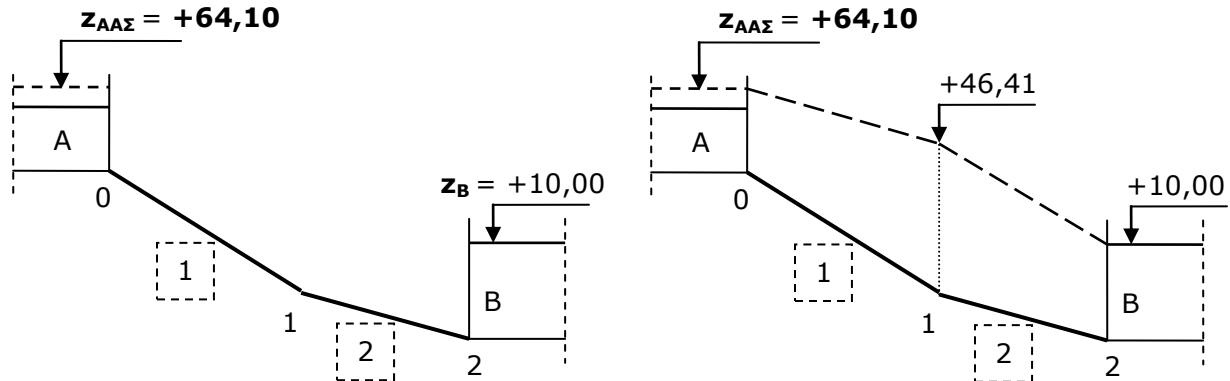
Q [m³/ s]	D _i [m]	k _{si} [m]	L _i [m]	v [m²/ s]	V _i [m/ s]	R _i	F _i	h _{fi} [m]
0,125	0,300	0,50	1.160	1,1.10 ⁻⁶	1,768	4,823×10 ⁵	0,0229	14,10
	0,250	0,50	920		2,546	5,787×10 ⁵	0,0238	29,00
Σh _{fi}								43,10

$$z_{AK\Sigma} = 10,00 + (14,10 + 29,00) = +53,10 \text{ m}, (z_1 = 10,00 + 29,00 = +39,00 \text{ m})$$

4.3.3 Η εφαρμογή επικεντρώνεται στο Πρόβλημα **Λ6**

Στο προηγούμενο υδραγωγείο η **Ανωτάτη Στάθμη** στη δεξαμενή **A** είναι υψηλότερη από την Κ.Σ. κατά **11,00 m**.

Να υπολογιστεί η αντίστοιχη παροχή **Q*** και να χαραχθεί η Γραμμή Ενέργειας.

Οι τοπικές απώλειες αμελούνται και δεν υπάρχει ελεύθερη εκροή

H [m]	D _i [m]	k _{si} [m]	L _i [m]	v [m ² /s]	C _H	C _{fi}	C _T	C _V	f _{i0}
54,10	0,300	0,50	1.160	1,1·10 ⁻⁶	25,5881	4,774×10 ⁵	0	X	0,0227
	0,250	0,50	920			9,421×10 ⁵		0	0,0240

Q ₁ [m ³ /s]	D _i [m]	k _{si} [m]	v [m ² /s]	V _{i1} [m/s]	R _{i1}	f _{i1}	Q ₂ [m ³ /s]	ΔQ [%]
0,1399	0,300	0,50	1,1·10 ⁻⁶	1,979	5,398×10 ⁵	0,0228	0,1402	0,20%✓
	0,250	0,50		2,850	6,478×10 ⁵	0,0238		

→ **Q* = 140 lt/s** και **h_{f1} = 17,69 m**, **h_{f2} = 36,41 m**, (**z₁ = 10,00 + 36,41 = +46,41 m**)

Σημείωση 1: <Εδώ> η τάξη μεγέθους της είναι **Q*** γνωστή!

Αξιοποιώντας **δημιουργικά** τις (9) και (35) προκύπτει:

$$Q_1 = Q \cdot \left(\frac{H^*}{H} \right)^{0,5} = 0,125 \cdot \left(\frac{54,1}{43,1} \right)^{0,5} = 0,140$$

Σημείωση 2: Ας υπολογίσουμε τις τοπικές απώλειες για να διαπιστώσουμε την επίδρασή τους στην τάξη μεγέθους της ακρίβειας των υπολογισμών:

$$h_{T0} = 0,5 \frac{V_1^2}{2 \cdot g} = 0,100\text{m}, \quad h_{T1} = 0,0935 \frac{V_2^2}{2 \cdot g} = 0,039\text{m}, \quad h_{T2} = 1,0 \frac{V_2^2}{2 \cdot g} = 0,415\text{m}$$

$$\rightarrow \sum_0^1 h_{Ti} = 0,61\text{m} = 1,12\% \cdot \sum_{(1)}^{(2)} h_{fi}$$

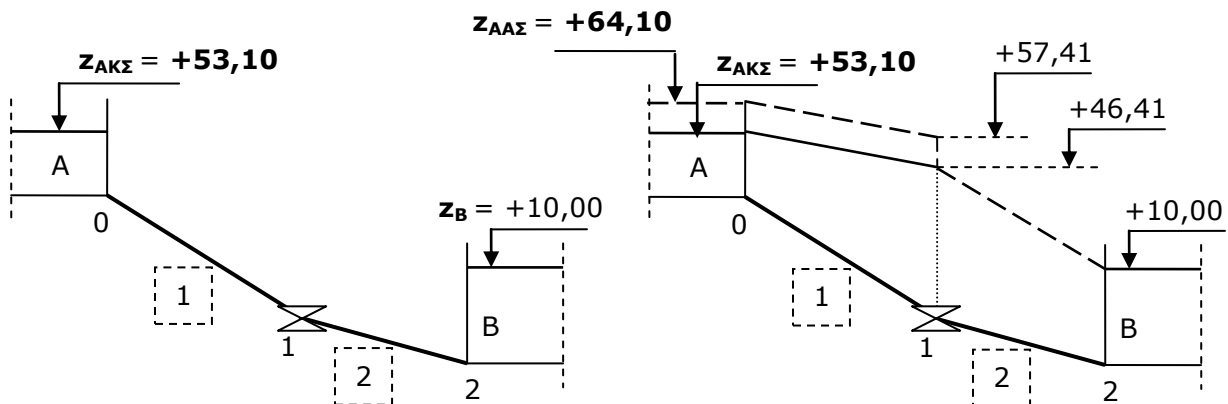
4.3.4 Η εφαρμογή επικεντρώνεται στα Προβλήματα **Λ17** και **Λ18**

Στο προηγούμενο υδραγωγείο εξετάζεται η εναλλακτική δυνατότητα, ώστε η παροχή νερού **και** για την **Κατωτάτη Στάθμη** στη δεξαμενή **A** να είναι η Q^* : **140** lt /s.

A) Να υπολογιστεί η *εναλλακτικώς* απαιτούμενη (θεωρητική) διάμετρος $D_{\theta 1}^*$ του αγωγού (**1**) και να χαραχθεί η Γραμμή Ενέργειας.

B) Στη λύση της *εναλλακτικής* ως άνω διαμέτρου $D_{\theta 1}^*$ προβλέπεται και η τοποθέτηση στον κόμβο 1 δικλείδας, ώστε η παροχή για την **Ανώτατη Στάθμη** στη δεξαμενή **A** να είναι η Q^* : **140** lt /s.

Να υπολογιστεί ο συντελεστής τοπικών απωλειών k_{T1} στη δικλείδα και να χαραχθεί η Γραμμή Ενέργειας.

Παρατήρηση A: Εφ' όσον η παροχή εις τον αγωγό (2) είναι η Q^* : **140** lt /s, οι απώλειες στον αγωγό είναι γνωστές – τις έχουμε ήδη υπολογίσει, άρα και το ενεργειακό υψόμετρο του κόμβου 1 είναι **γνωστό** ☺

Το έχουμε ήδη υπολογίσει εις την 4.3.3 : $z_1 = +46,41 \rightarrow h_{f1} = 53,10 - 46,41 = \mathbf{6,69}$ m

$J = \frac{h_f}{L}$	Q [m ³ /s]	k_s [m]	$v \cdot 10^6$ [m ² /s]	C	A · 10 ³	B · 10 ⁻⁶	D_i [m]	$\frac{\delta D}{V}$ [%] [m/s]	D_{θ} [mm]
0,00577	0,140	0,0005	1,1	1,2772	0,135	8,208	0,3640		
							0,3606	0,94✓ 1,37✓	361

Παρατήρηση B: Εφ' όσον η παροχή εις τούς αγωγούς (1), (2) είναι η Q^* : **140** lt /s, οι απώλειες εις τούς αγωγούς είναι γνωστές – τις έχουμε ήδη υπολογίσει:

- ως άνω: $h_{f1} = \mathbf{6,69}$ m
- 4.3.3: $h_{f2} = \mathbf{36,41}$ m
- Επομένως οι συνολικές γραμμικές απώλειες στο σύστημα είναι **γνωστές** ☺
→ $\Sigma h_{fi} = 6,69 + 36,41 = \mathbf{43,10}$ m
- Άρα οι τοπικές απώλειες λόγω της δικλείδας στον κόμβο 1 είναι **γνωστές** ☺
→ $h_{T1} = (64,10 - 10,00) - 43,10 = \mathbf{11,00}$ m

$$○ V_2 = \frac{4 \cdot Q^*}{\pi \cdot D_2^2} = 2,852 \rightarrow \frac{V_2^2}{2 \cdot g} = 0,4146 \rightarrow k_{T1} = h_{T1} \frac{2 \cdot g}{V_2^2} = \mathbf{26,532}$$

4.3.5 Η εφαρμογή επικεντρώνεται στο Πρόβλημα **Π9**

Στο προηγούμενο υδραγωγείο εξετάσθηκε η εναλλακτική δυνατότητα, ώστε η παροχή νερού και για την **Κατωτάτη Στάθμη** στη δεξαμενή **A** να είναι η **Q^* : 140 lt /s** και υπολογίσθηκε η απαιτούμενη **θεωρητική** διάμετρος του αγωγού (**1**).

Να υπολογιστούν τα μήκη αγωγών διαμέτρων **400 m.m** και **250 m.m**, ώστε να αποτελούν το ισοδύναμο ζεύγος διαμέτρων εμπορίου της υπολογισθείσας **θεωρητικής** διαμέτρου.

Q [m ³ /s]	D [m]	k_s [m]	v [m ² /s]	V [m/s]	R	f	J
0,140	0,400	0,0005	1,1.10⁻⁶	1,114	4,051×10 ⁵	0,0215	0,00340
	0,250			2,852	6,482×10 ⁵	0,0238	0,03947

(40) → **L_{a1} = 1.083,88 m** και (41) → **L_{κ1} = 76,12 m**

Σημείωση 1: Το επιβαλλόμενο από την εκφώνηση ζεύγος διαμέτρων **δεν** περιλαμβάνει την **αμέσως μικρότερη** διάμετρο από τον πίνακα διαμέτρων *εμπορίου* (βλ. 2.3.5), εάν είχαμε επιλέξει *ελεύθερα*, η μικρότερη διάμετρος θα ήταν 350 m.m

Σημείωση 2: Επιλέγουμε γενικώς να τοποθετήσουμε τη μεγαλύτερη διάμετρο: 400 m.m ανάντη (βλ. 4.2.6)

Τελικώς δηλαδή: **L₍₄₀₀₎ ≈ 1.084 m** και **L₍₂₅₀₎ ≈ 76 m**